Gemeente Raalte

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Stikstof, Gebiedsgerichte Aanpak en Nationaal en Provinciaal Landelijk programma Landelijk Gebied
Zaaknummer	73100-2022
B&W vergadering	13 september 2022
Portefeuillehouder	Dhr. B. (Ben) Nijboer
Behandelend ambtenaar	Leonie van Dam en Birgitte Keijzer Leonie.van.dam@raalte.nl birgitte.keijzer@raalte.nl

Kennis te nemen van

De stand van zaken van de Gebiedsgerichte aanpak Stikstof voor Salland en de landelijke en provinciale ontwikkelingen van een Programma Landelijk Gebied.

Inleiding

De gemeenteraad wordt regelmatig op de hoogte gehouden van de stand van zaken rondom het stikstofdossier en de Gebiedsgerichte aanpak Stikstof in Salland. Recent zijn ook de ontwikkelingen van een Nationaal en Provinciaal Programma Landelijk gebied (NPLG en PPLG) daarbij gekomen. Met deze informatienotitie informeren we u over de ontwikkelingen die er op dit gebied spelen.
Hiernaast verkennen we op dit moment een verdere gemeentelijke aanpak van de "opgave toekomstbestendig landelijk gebied" zoals ook in ons coalitieakkoord is opgenomen. Daarnaast bieden we u in bijgaande memo een overzicht aan op welke wijze we ons inzetten voor steun en verbinding met de boeren. Hierover gaan wij graag in gesprek met de gemeenteraad.

Kernboodschap

Rijk: Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en brief landbouwperspectief
Op 10 juni heeft minister Van der Wal in een kamerbrief de startnotitie NPLG aangeboden. In deze startnotitie is onder andere het kaartje met 'richtinggevende emissiereductiedoelen' opgenomen die veel commotie en acties vanuit de agrarische sector te weeg heeft gebracht. Het NPLG (zie ook website NPLG) is echter meer dan alleen de uitwerking van stikstof doelen, ook natuur, klimaat en waterdoelen zullen hierin een plek krijgen. Het NPLG geeft de provincies opdracht om op 1 juli 2023 met een (gebiedsgerichte) aanpak te komen om de doelen te realiseren. Op dat moment worden ook de vanuit het rijk beschikbare middelen (24 miljard) verdeeld. (Zie Bijlage 1 Presentatie over het NPLG en beantwoording van veel gestelde vragen samengevoegd)
Daarnaast lag er een kamerbrief over het perspectief van de landbouw van voormalig minister Staghouwer. Op 23 juni heeft hierover een debat plaatsgevonden in de Tweede kamer en waarbij diverse moties zijn aangenomen. Voormalig minister Staghouwer zou op basis hiervan in september met een nieuwe kamerbrief over het perspectief voor de landbouw komen, dit is onder ander in verband met het aftreden van de minister uitgesteld. In oktober wordt wel een nadere uitwerking van de doelen op het gebied van water en klimaat verwacht als uitgangspunten voor het NPLG.

Provincie: *Van GGA naar PPLG en gebiedsgericht werken*
De provincie Overijssel is in 6 gebieden al twee jaar aan de slag met een Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof (GGA). Doel is om samen met gebiedspartners, waaronder de gemeenten in deze gebieden een gebiedsagenda op te stellen hoe de stikstofemissie verminderd kan worden. Dit is nodig om aan de Europese regelgeving uit de Vogel- en Habitatrichtlijn te voldoen en de instandhouding van natuurwaarden in Natura 2000 gebieden te borgen. Als dit niet gebeurt zal de juridische impasse, die is ontstaan na de vernietiging van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in mei 2019, blijven bestaan. Waardoor het niet mogelijk is (en blijft) om vergunningen in het kader van de

Wet natuurbescherming te verlenen. Dit zal inhouden dat vele activiteiten niet of maar beperkt kunnen plaatsvinden.
De stikstof opgave wordt in het NPLG onderdeel van de bredere natuur-, klimaat- en wateropgaven. De NPLG wordt vertaald naar een Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) voor Overijssel. Een van de belangrijkste onderdelen is dat ook het Rijk met een gebiedsgerichte aanpak wil gaan werken, waarbij de doelen op het gebied van stikstof, klimaat, water en biodiversiteit worden meegenomen. In Overijssel en ook in Salland zijn we met de GGA (Gebied Gerichte Aanpak Salland) voor een deel al gestart met deze aanpak. Deze aanpak wil Overijssel ook voortzetten: Overijssel houdt vast aan eigen plannen om natuur te versterken en stikstofuitstoot te verminderen - Provincie Overijssel en Stikstof: 3 x 3 aanpak - Provincie Overijssel. De gebiedsgerichte aanpak krijgt daarmee een vervolg binnen het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) dat in juli 2023 gereed moet zijn. Dit is een programma op "grofmazig niveau" dat dan nog samen met de gebieden verder uitgewerkt moet worden. Deze uitvoeringsfase, in de gebieden, loopt daarmee van 2023 tot 2030, met een doorloop naar 2035. Zie voor nadere informatie ook Bijlage 2 met de brief aan Provinciale Staten en Presentatie over het PPLG.

GGA Salland
De gemeente Raalte is onderdeel van het gebied Salland. Overheden en maatschappelijke partners in Salland werken al vele jaren samen aan projecten en activiteiten opgezet vanuit het gebied. Deze aanpak benutten we voor de GGA: een aanpak vanuit het gebied en werken aan een gedragen gebiedsagenda door alle partijen. Het landbouwcollectief Salland (o.a. bestaande uit vertegenwoordigers van LTO Salland, AJK (Agrarisch Jongeren Kontact) POV (Producentenorganisatie Varkenshouderij) en NMV (Nederlandse Melkveehouders Vakbond)) werkt op dit moment een bod uit waarin vanuit de landbouw wordt aangegeven hoe zij aan de doelstellingen willen gaan voldoen. Inzet is om dit bod integraal onderdeel te laten zijn van de gebiedsagenda voor Salland. In het bod vanuit het landbouwcollectief en de gebiedsagenda wordt naast de stikstof opgave, voor zover bekend, ook de opgaven op het gebied van Klimaat en CO2, Water en biodiversiteit en duurzame energie al integraal meegenomen.

Naar aanleiding van de brief van minister Van der Wal van 1 april hebben LTO en andere landbouworganisaties, met uitzondering van de AJK's besloten hun deelname aan de gebiedstafels op te schorten. In augustus hebben de organisaties nogmaals aangegeven de ontwikkelingen in Den Haag af te wachten voordat de opschorting wordt opgeheven. Het hiervoor genoemde proces van het landbouwbod vanuit het landbouwcollectief in Salland loopt door. Het landbouwbod wordt begin september in 3 bijeenkomsten in Salland aan de agrarische achterban gepresenteerd. Pas daarna zal verder gekeken worden hoe het proces ten aanzien van de gebiedsagenda Salland GGA, de integratie van het landbouwbod daarin en de nog komende doelstellingen voor klimaat en water vanuit het NPLG verder gaat. Naar verwachting komt hierover na de gebiedstafel eind september meer duidelijkheid. Op dat moment zullen we u ook nader informeren en (indien beschikbaar) over het landbouwbod en de concept gebiedsagenda. Ook is er een Salland brede informatiebijeenkomst voor raadsleden vanuit de GGA en PPLG in voorbereiding.

PAS-melders en vergunningverlening
Met de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof in 2019 is een categorie ondernemers in een impasse gekomen die een zogeheten PAS-melding hebben gedaan. Tijdens het Programma Aanpak Stikstof kon men voor activiteiten met weinig stikstofneerslag volstaan met een melding onder de Wet natuurbescherming. 29 meldingen die in dit kader door bedrijven in de gemeente Raalte zijn gedaan zijn niet meer rechtsgeldig. In afwachting van uitvoering van het legalisatieprogramma van het Rijk, hanteerden Gedeputeerde Staten van Overijssel, die hierover het bevoegd gezag zijn, de lijn om niet actief te handhaven. De rechter dwingt hen nu echter tot handhavend optreden. Provinciale Staten van Overijssel hebben ingestemd met een actieve aanpak voor de PAS-melders in Overijssel. In deze link is het statenvoorstel te vinden.
Er komt 25 miljoen beschikbaar om PAS-melders te helpen om met technische maatregelen of door middel van salderen alsnog te legaliseren. In de kamerbrief van 15 juli 2022 heeft de minister aangegeven versneld middelen beschikbaar te stellen voor de versnelling van de legalisering van de PAS-melders. Per PAS-melder zal het maatwerk zijn. Hoe de regeling exact gaat werken is op dit moment nog niet duidelijk. Wij volgen dit en kijken welke gevolgen dit voor 29 PAS-melders de binnen de gemeente Raalte kan hebben. Indien nodig zullen we u hierover nader informeren.

Weer (beperkt) openstellen extern salderen
Gedeputeerde Staten heeft in juli besloten de vergunningverlening met extern salderen op beperkte schaal weer te hervatten. Dit vooruitlopend op de uitkomsten van de natuurdoelanalyses en het PPLG die in 2023 moeten worden verankerd. Per individuele aanvraag voor extern salderen bekijkt de provincie of de natuur voldoende beschermd is tegen achteruitgang in het licht van de Wet natuurbescherming. In de praktijk zal vergunningverlening in individuele gevallen op beperkte schaal mogelijk zijn. Aanvragen die geen extra depositie veroorzaken én bijdragen aan andere provinciale doelen worden beoordeeld. Het beperkt heropstarten van extern salderen is ook een stap die gezet wordt om in de nabije toekomst PAS-melders te kunnen legaliseren.

Rol en positie gemeente: opgave toekomstbestendig buitengebied
Vanuit het Rijk worden de opgaven in het landelijk gebied voor een groot deel neergelegd bij de provincies, die verantwoording af moet gaan leggen over het halen van de doelstellingen. Dat geldt nu ook voor de GGA dat onderdeel wordt van het provinciaal gebiedsplan die feitelijk alleen vastgesteld gaat worden door Gedeputeerde Staten. Via de gebiedstafel heeft de gemeente inbreng en kan zij haar standpunt kenbaar maken. Ook leggen we verbindingen daar waar er ontwikkelingen en vragen zijn vanuit gebieden of individuele ondernemers.

De provincie is ook ten aanzien van het bredere Programma Landelijk Gebied in de lead en gaat ook in het fundament voor de nieuwe provinciale omgevingsvisie ruimtelijke kaders aan geven. (Vaststelling is voorzien in PS van 16 november 2022). Dit heeft doorwerking in het gemeentelijk beleid voor de fysieke leefomgeving en ook de rol die we als gemeente hierbij willen vervullen. Wij verkennen dit vraagstuk op dit moment, wat is er nodig voor een integrale en participatieve aanpak buitengebied. Dit vraagt echter tijd en capaciteit die op dit moment ontbreekt. Als een van de grote opgaven zoals benoemd in het coalitieakkoord zullen wij hierover bij de begrotingsbehandeling met een nader voorstel komen.

Vervolg

GGA
Zolang er nog geen formele besluitvorming is over het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) blijft de focus van de GGA gericht op de pijler Stikstof volgens de Wet stikstofreductie en natuurherstel. In september wordt een besluit van GS verwacht over de opzet van de PPLG. De verwachting is dat vanaf dat moment de GGA verbreed wordt. Wij blijven u hierover informeren en daarnaast wordt voor dit najaar een informatiebijeenkomst voor de gemeenteraden in Salland hierover voorbereid.

Opgave transitie buitengebied
We verkennen verder wat onze rol en inzet moet zijn om als gemeente te blijven werken aan een toekomstbestendig buitengebied en wat hiervoor nodig is. Hierop komen we bij u op terug, onder andere bij de begroting.

Gesprek over steun aan boeren
Naar aanleiding van onze toezegging in de raad van 12 juli 2022 gaan wij op basis van bijgevoegde memo in Bijlage 3 graag met uw raad in gesprek over wijze waarop wij onze boeren steunen en zijn benieuwd naar uw ideeën hierbij.

Communicatie
De communicatie over de GGA en gebiedsagenda en het programma landelijk gebied loopt via de provincie Overijssel. Wel kijken we als gemeente waar en hoe wij hierin ook actieve rol kunnen hebben.

Met vriendelijke groet
burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,





de secretaris
Monique van Esterik

de burgemeester
Martijn Dadema

Bijlage 1 Presentatie NPLG Webinar 14 juni 2022-samengevoegd
Bijlage 2 Statenbrief PPLG en presentatie 140722
Bijlage 3 Concept memo steun boeren